

Asia: VN/538/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset säännökset (Luku 1)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 1 ja sen perusteluista

5 b § Jätteeksi luokittelun päätyminen

Kiertotalouden edistämisen ja mahdollistamisen edellytyksinä EoW hakemusten käsittely ja päätöksenteko tulee olla ripeää. Päätöksenteon vaatiman erityisosaamisen edellytysten täyttyminen tulee varmistaa ja keskenään ristiriitaisten ratkaisujen ja kriteeristöjen syntymistä tulee ehkäistä hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi.

Yleiset velvollisuudet ja periaatteet (Luku 2)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 2 ja sen perusteluista

11 a§ Uudelleenkäytön valmistelun edistäminen

Uudelleenkäytön valmistelua harjoittavat yritykset saavat hyödyntää jätettä vain, tuottaja tai muu taho ei sitä itse tee. On myös tärkeää, että jätteen luovuttaja voi periä uudelleenkäytön valmistelua harjoittavalta yritykseltä keräyksestä aiheutuneet kustannukset ja että ei-ammattimainen keräys, kuten jakelijoiden keräys, on edelleen rajattu ulkopuolelle. Jotta uudelleenkäytön valmisteluun luovutettujen jätteiden määrä tulisi mukaan valtakunnalliseen tilastointiin, tulisi jätelain 47 §:ää muuttaa siten, että uudelleenkäyttöä ja sen valmistelua saisi tehdä vain sopimusperusteisesti todennetussa yhteistyössä tuottajan kanssa. Vaihtoehtoisesti raportointivelvoite tulisi säätää uudelleenkäytön valmistelijalle.

20 § Aiheuttamisperiaate

Lakiluonnokseen kirjauksesta: Jätteen alkuperäinen tuottaja taikka nykyinen tai aiempi jätteen haltija vastaa jätehuollon kustannuksista mukaan lukien tarvittavasta infrastruktuurista ja sen toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Hallituksen esityksen pykälää koskeviin perusteluihin

infrastruktuurista ja sen toiminnasta aiheutuvien kustannusten vastuun kattavuudesta kirjattu myös ”käsittelylaitoksista aiheutuvat investointi- ja ylläpitokustannukset”.

Direktiivissä käsittelylaitoksia ei erikseen mainita. Kun huomioidaan meneillään olevat hankkeet erityisesti SE-laitteiden, mutta myös joidenkin akkujen sisältämien kriittisten ja harvinaisten raaka-aineiden erottamis- ja hyödyntämismenetelmien kehityksessä, hajaantuu ja erikoistuu käsittelytoiminta tulevaisuudessa entisestään nykyisestä. Hallituksen esityksen perusteluiden tulisi tässä kohtaa noudattaa pilkulleen direktiivin muotoilua.

Kunnan vastuulla oleva jätehuolto (luku 5)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 5 ja sen perusteluista

Nyt ehdotettu muutettavaksi nykyisen jätelain kiinteistöittäistä jätteenkuljetuksen järjestämistä sekä kuljetusjärjestelmämallia koskevia 35, 36 ja 37 pykälää. Ehdotuksen mukaan kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus kuljetusmallina poistettaisiin laista kokonaan sekalaisen yhdyskuntajätteen, biojätteiden ja pakkausjätteiden osalta.

Mielestämme kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on säilytettävä jätelaissa kuntien valittavissa olevana kuljetusjärjestelmänä. Nykyinen toimiva malli on käytössä n. 52 %:ssa kunnista ja on tärkeä lukuisille pienille ja keskisuurille kiertotaloudessa toimiville yrityksille. Alan yritysten kilpailu- ja liiketoimintaedellytysten heikentämiselle ja kuntien itsemääräämisoikeuden kaventamiselle ei mielestämme ole esitetty painavia perusteita. Tähän pohdintaan sopisi hyvin myös vanha tuomarin ohje ”mikä ei ole oikeus ja kohtuus, se ei voi olla lakikaan”.

Tuottajavastuu ja juomapakkaukset (Luvut 6 ja 7)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 6 ja 7 sekä niiden perusteluista

JL 46§: Tuottajan vastuu jätehuollosta ja sen kustannuksista

On erittäin tärkeää, että tuottajavastuu laajennetaan koskemaan ulkomaisia etäkauppaa harjoittavia yrityksiä. Aiheuttamisperiaatteen toteutumisen mahdollistamiseksi ja lainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi valvovalle viranomaiselle on taattava riittävät resurssit ja luotettavat tietolähteet asian valvontaan. Näin tuottajille ei aiheudu kohtuutonta kustannustaakkaa tuottajavastuun vapaamatkustuksen kustannuksista jo ennestään kannettujen ns. isännättömien tuotteiden aiheuttamien kustannusten lisäksi.

JL 48§: Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat

EU:n ulkopuoliset verkkokaupat ja -alustat eivät vastaa Suomeen myymiensä tuotteiden tuottajavastuusta ja sen toteuttamisen kustannuksista, mikä heikentää lokaalissa markkinassamme toimivien yritysten kilpailuasetelmaa entisestään. Ehdotamme täydennystä 48 §:n tuottajan määritelmään:

Tuottajavastuu koskee [myyntitavasta riippumatta] seuraavia tuotteita ja niitä ammattimaisesti markkinoille saattavia tai etämyynnin kautta suoraan käyttäjille myyviä tuottajia. Mikäli toiseen valtioon sijoittautunutta etämyyjää ei saada selville tai täyttämään tuottajavastuuvollisuuttaan, on sen verkkoalustan, jonka kautta mainittu etämyyjä myy tuotteitaan,

JL 65§: Tuottajien ja tuottajayhteisöjen yhteistyö

Ehdotuksessa esitetyn yhden luukun periaatteen mukaan tuottajayhteisöjen olisi tarpeellisin yhteistoimin taattava tuottajille mahdollisuus hoitaa eri tuotteita koskevat tuottajavastuuvuoliteensa yhden toimijan kautta. Ehdotuksessa esitettyä velvoittavuutta yhden luukun periaatteen takaamiseksi ei edellytetä sellaisenaan jätedirektiivissä. Emme tunnista perusteita kirjata vaatimusta jätelakiimme näin velvoittavana. Vaatimus yhden luukun palvelujen tarjoamisesta tarkoittaisi väistämättä erilaisten uusien hallinnollisten järjestelmien rakentamista ja lisäkustannuksia, mikä ei ole oikeudenmukaista vapaamatkustamisongelma huomioiden. Näin ollen katsomme, että ei ole perusteltuja syitä muuttaa EU:n jätesäädöspaketin täytäntöönpanoa valmistelleen työryhmän mietinnössä ehdottamaa muotoilua: Eri tuoteryhmien tuottajayhteisöjen on lisäksi tarpeellisin yhteistoimin edistettävä tuottajan mahdollisuutta hoitaa eri tuoteryhmiä koskevat tuottajavastuuvuoliteensa yhden toimijan kautta. Se kannustaa jatkamaan hyvin alkanutta yhteistyötä tuottajayhteisöjen välillä helpottaen sitä kautta tuottajien tuottajavastuun hoitamista.

Muut jätelain pykälät

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen muista luvuista ja niiden perusteluista

-

Muiden lakien muutettavat pykälät (ympäristönsuojelulaki, kemikaalilaki, rikoslaki ja laki rikesakkorikkomuksista)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ympäristönsuojelulakiin, kemikaalilakiin, rikoslakiin ja ehdotetuista pykälämuutoksista ja niiden perusteluista

-

Asetusyhteen veto

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain asetuksiin ehdotettavien muutosten keskeisestä sisällöstä

-

Vaikutusten arviointi

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perustelujen luvuista 4.2-5.

-

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perusteluiden muista osista ja muista mahdollisista asioista

-

Hietala Sakari
Elker Oy - Flip ry:n, ICT Tuottajaosuuskunnan ja SELT ry:n omistama palveluyhtiö.